

Welat

VERROJ

Ziwan nasname yo, ziwan rûmet o... Pêveka Azadiya Welatî ya, bîlaş a. 27 - 05 - 2013 Hewtane HÜMARE: 55 E-mail: welatverroj@gmail.com

A. Welatî ra
11 serr ceza

Mudirê Karê Nuştuşê Aza-
diya Welatî İbrahim Gu-
vençî ra dadgeha tirk bi
îdiaya 'propaganda rêxistinî
kerdo' ra 10 serra û 3
aşman cezaya zîndanî û hetê
bîn ra zî16 hezar û 500 tl
cezaya pereyî da... RÜPEL / 4

Projên cenîya
nîmedê
mendîy

RÜPEL / 3

Nazim
Hikmet û
Tirkîya

RÜPEL / 6

Destana
Şahmarane û
xapînayış

RÜPEL / 2

Banka DNA wa abikerê

Kurdistanî de bi bezaran qetilkerdişen bêfaîl estêy. Malbatîy wazenê ke bêro
roşnîkerdiş û bibêy warê mezeleke û waştî ke wa banka DNA bêro ronayış

WA MEZELEKE BIBO

Kurdistanî de şarên ke nezdîyen xo semedê sistema cerdewaney û TSKî vînî kerdê, esteyên gedeyen xo wazenê ke wa mezeleke înan bibo. Ema şar rayna zî aştî û aramey ra nîno war û vanê wa AKP mezelan roşnî bikero.

CENAZEYÊN 4 AŞMAN...

Nezdîyen, gerîlayên PKKî semedê ke qetilkerdişê TSKî bertek mojnay û vatî, bêrûmetey kerdê ke nêverdayê cenazeyên gerîlayan heta 4 aşman binax bikerê. Dewijan cenaze bi lez kerdê bin ax û kerayan.

BANKA DNA LAZIMO

Malbatan veng da rayîberan ke wa bîlez Banka DNA û komîsyona heqîqetî ronê ke, qetilkerdişen ke hêzên Tirkîyayî kerdê yew bi yew bivejyê teber. Lazimo ke Tirkîya bi xeletîyên xo ra bêro rûbirû ke raştey bivejyê... RÜPEL / 5

TSK rayîrên gerîlayî xetimnayo!

Gerîlayên PKKî 8 gulanera naşt vatişen Serekê Şarê Abdullah Ocalanî bîyaro ca ra xo apeya onceno. Ema, TSKî rayîrên gerîlayên PKKî xo onceno ze kemîne berzo! Ney ra heyeteke şî cayê ke vanê kemîne erzenê gerîlayan ser. Temsilkar û idarekerên İHDA Bitlisî û MEYA-DERî cerdewan û lejkeran vîna...

Ravêreyîya newîye

XOSER WELAT

5 |

Şaristanî û Dewî

ZERWEŞ ESNAW

7 |

Pergalê cerdevanî

Pergalê cerdevanî ewîlî şaristananê Sêrtî de bî 40 kesî dest pê kerd. Dima ra, hûmarê ïnan wextê walîyê herêmî de resayê 67 hezar kesî. Sêwregî de Bucak, Cizîrî de Kamîl Atak û ebn...

SEZAÎ MEMİŞ

Ewro Rojhelato mîyanê ravêreyîdo zaf muhîm ra derbas beno. No ravêreyî de bi destê raverê şarê kurd amE dest pêkerdişî. Roja Newrozî ra heta ewro, seba haştî şarê kurd gaman erzeno. Rayverê kurdan û şarê kurdî, seba awerşiyayışê ravêreyî de bi hisgerî nîzdî beno. La hewce keno ke awerşî yayışê ravêreyeyî de dewlete zî gamê şenberin berzo. Encax o wenxt raşteye ma ver bi haştî bişero.

Waştekê şarê kurdî, awerşiyayışê demokrasî û azadî yo. No semed ra zî, hewce keno ke ewîlî paqijeya rayir bî-yerokerdiş. Paqîjî zî verê verkan cayo gemarin de destpê bikero. No ca yo gemarin zî, pergalê cerdevanî yo.

Dewleta tirk hemverê Tevgerê Azadiyê Kurdan de seba serkewtişê xo no pergale avan kerd. Mintiqaya kurdan de “heza ardimkerdox” waşte awan bikerê. Aşma çilîyî de dewlete, bi kurdan neşkenê lec bikero.

No semedî ra zî zerrê kurdan de merdimên hemkarî qandê xo tanzîm kerd. Ewilî serra 1985 de bi nameyê “Zagonê Dewê” pergala cerdevanî tanzîm kerd. Heta o wext 400 hezar lejkerê tirk ser erdê kurdan de ca qirewt bî. Bi qorîyîcîyan zî humarê ïnan hîna zî zed bîyo. Tenya humarê lejkeran zêd nêbîyo. Binaşê dej û birînên şarê kurdî zî zedîyayê.

Pergalê cerdevanî ewîlî şaristananê Sêrtî de bî 40 kesî dest pê kerd. Dima ra, hûmarê ïnan wextê walîyê herêmî de resayê 67 hezar kesî. No pergale destê dewlet û zogona ïnan awan bîyo. Bi ‘Zagona Dewe’ maddeya 74, 22 şaristanê kurdan de pergala cerdevanî vila bî.

Armanca dewlete bi no pergale dewe kurdan de pê destê merdimên hemkar, hem verê tevgerê azadiyê de, hêza qewetê mîlis awanbikerê bî. Bi goreya wazîretê karêñ zerrî serra 2009 de pêro piya 72 hezar cerdevan Kurdistanî de est ê.

Qasa armance cerdevanî miyanê dewanê de dewam bikerê namûs û keyê dewijan seveknayış bi! La belê no waştiş ser kaxizan de mendo. Bîlakis, dewlete tifingen tew giran da destê ïnan. Ramitê ser kurdan. È zî xo zey

dewlete vînayê bî. Çize ê paştê xo dabî dewlete û súcey gemarin zî, bi reheti kerdê. Wexta yew dewê de merdimê nêwaşt bibo. Cerdevan se, o merdim ya ameyo kiştiş, yan zî, dayê koç kerdiş. Dima ra zî, cerdevanan dest danê ser erd û keyê ey merdimî... Cayê ke cerdevanî estbê, kesî ke niyeşkenê bişerê oca. Ewro zaf dewan de pergala cerdevanî dom keno. Eke dewlete wazeno şarê kurd ageyro dewanê xo, hewnê kenê ke dewanî nê merdimanî cerdevanî ra paqîj bikerê. Encax o wext, şarê kurd eşkenê ageyrenê dewanê xo.

Cerdevanan tenya serê xo, kurdan ra tadeyî nêkerdibî. Verî tedayî bi karêñ zey, qaçaxîyî zî kerdî bî. Bi arîzî qaçaxîyê tifingî û tiryakî bi ardimê kormendî dewletî kerdê. Nê merdiman súcen zey tecawiz û iş-kence zî kerdî bî. Şarêñ mintiqayî de bî, bi çimanê xo nê súcen gemarene vînay bî. Bi goreyê komela Heqîn merdiman maberê serra 1990 -2009’î de cerdevanan 38 dewe sote, 14 dewe veng kerdê 17 car daristan sotê, 12 car tecawuz kerdê, 22 merdimî remnayî, 183 cinayet, 502 eşkence kerdî bî. Encax nê súcêy qeydkerdê yê. Binaşê súcêy ke derbasî qaxizan nêbîyê yê.

Her mîtingêñ kurdan de cerdevanî hemkarê dewletî estê. Fînak Sêwregî de Bucak, Cizîrî de Kamîl Atak û ebn. Nê merdiman kurd ra, zaf tadeyî kerdibî. Nê merdimî mintiqaya xo de çimê dewijan de zey ‘Homa’ yenê vînayışî. Çikê ey vajê se ca de yeno kerdişî.

Xo ra dewlete ïnan ra vengê xo nêkerdê. Ey zî har bîyê. Ewro ma vînenî ke tekiliyê ïnan bi çeteya Erge-nekonî ra esto. È tenya zerrê şarê kurdî de nê, zerrê dewlete de zî karêñ kontra kerdê. La dewlete ïnan ra çimanê xo girewta. Ewro Kamîl Atak û zaf merdimî zey ey, teberî de yê.

Eke dewlete raşteyî ra haştî wa-zeno, wa nê pergale û merdiman bi-wedaro. Encax o wext, şarê kurd zî haştî ra bawer bikerô û ganî şarê Tirkiya zî hemverê no pergali de vengê xo berzbikerô! Vengê azadî û haştî çendekî berz bibo se, haştî zî o qas nîzdî beno. *Zindana Bandırma*

Destana Şahmerane

■ Arêkerdeoxe: Ozlem Hîvromyar

Hezar serre verî, başûrê Anatolîya, şaristananê Mersîn, şarçeya Tarsûsî, hewt qat binê erdî de yew şikefte de marî estbî.

Zaf biaqil û baş bî. Hevalti ü heskerdişê ïnan zaf baş bi. Mîyanê xo de bi aşîfî, bibexfiyar ciwîyâ-yêne. Cuyêk weş û bedew mabînê ïnan de estbî. Nameyê sereka ïnan Şahmerane bî. Şahmerane kene-kêka weşik û ciwane bî. Vanê ke, wexto ke Şahmerane mirena rihe aye vêreno kênaya ci.

Rojêk Şahmerane mirena û rihe aye vêreno kênaya aye Eceme. Mîyanê maran de rindiya Eceme bîya namdar.

Bi nameyê Camsabî merdimêk estbi. Camsab merdimêko feqîr la zaf semt û jêhaş bi. Camsab semedê debara xo kolîyan arê dano û çarşî de ïnan roşeno. Rojêk Camsab sey her roje semedoke kolîyan arê bido bi embazanê xo reyde şino koyan ser û raşte şikeftêk yenê. Wexto ke şinê fekê şikefte, vînenî ke zereyê şikefte ha pirê hingimênyo. Embazê Camsabî ey ra vanê: “Ti şo zere ma rê hingimêni biyare.” Camsab vano temam û şino Zereyê şikefte. Hingimêni dergê embazanê xo keno.

Wexto ke hingimê qedêno embazê ey Camsabî zereyê şikefte de caverdenê û şinê. Camsab nêeşkeno biveciyo teber. Zereyê şikefte de vindeno nêvindeno yew nêno ey úca ra nêve-ceno. Mîyanê şikefte de qulêke bala ey ancena. Camsab na qule pê des-tanê xo hîra keno û úca ra şino heto bîn. Zaf beno rincan û keweno ra.

Wext şino wextî ser beno haya. Wexto ke beno haya, ewnîyeno dormeyê xo ke-

mar û ej-dehayî serê ey de kom-bîy. Ter-seno! labelê Şahmerane Ecem ey ra vanâ: “Met-terse ma marê baş i, ti mara vace ti senîn ameyî ze-reyê na şikefte.”

Camsab ci se-reyê ey ra viyerto hemîne Şahmerane ra vano. Şahmerane vana: “Ez to tiya ra

vejena la gere ti yew kesî ra zî cayê ma nêvacê.” Camsab soz dano Şahmerane ke kesî ra cayê ïnan nêvano. Şahmerane zerdan dana Camsabî û ey úca ra vejena.

Camsab wexto ke yeno dewa xo eşnaweno ke hukumdarê ïnan Keyhusrev nêweşo.

Yew daruyê na nêweşîye esto, o zî goşte Şahmeran o. Labelê Camsab bêveng maneno û kesî ra cayê Şahmerane nêvano.

Rojêk Camsab û embazê ey kewtê sohbetêko giran û qalê Şahmerane kenê. Wextê qalkerdîşî de Camsab bi xeletî nişka ve ra vano min Şahmerane diya.

Embazê ey şinî Qiral Keyhusrevî het û vanê: “cayê Şahmerane Camsab zaneno.” Qiral vengdano Camsabî û ci ra vano: “Cayê aye hoça yo.” Labelê Camsab cayê aye nêvano. Qiral vano: “Camsab ez zerdan û meqamê vezîriye dana to.” Camsab bi malê dinya xapîyeno û cayê Şahmerane vano.

Qiral Keyhusrev şino verê şikefte û çekuya sêhrine vano û Şahmerane bi tepiya zere ra ano teber. Wexto ke Şahmerane çim finena Camsabî, ey ra vana “Ey Camsabo semt, ez bi roj û şewan, bi hewteyan, bi aşman to fi-kiriyaya, min to ra zaf heskerd. Labelê to ihanet bi min kerd.”

Vatişanê xo kena û hesirî çimanê aye ra yenê war. Wexto ke Camsab aye bi çimanê hesirinan vîneno kerdişê xo ra zaf poşman beno. Labelê wezîrê qiralî úca Şahmerane danokiştiş û goşte aye dano qiralî. Qiral beno wêş labelê Camsab beno gêj û keweno koyan.

È wextî ra heta nika bawerîya maran bi merdiman nêmendo.

Kampanya Azadîya Ocalanî

Eger dilê merdimeke de bibo kar bikero, astengîya ziwan an zî çîyeke bîn xem nîyê. Gunul Aslan semedê azadîya Ocalanî, Almanya de bi tena serê xo heta ney gamî 5 hezar destnîşan arê daya

Çarçîweyê Serekê Şarê Kurdî Abdülâlah Ocalan azad bibo ra Ewropara destpêka îmzeyan hewna dewam keno. Bi ney mijarî de kampanya ‘Ocalanî azad bibo ra 5 mîlyon destnîşan (îmze)’ zaf herêman de, meclisan de û kargehan de kurdîy gureyê kampanyayî anê ca.

Almanya de Şaristanê Bon de cennîya Kurdistanij Gunul Aslan heta ney gamî bi tena serê xo 5 hezar destnîşan arê daya.

Aslanî ard ziwan ke hedefa ay 10

hezar destnîşan êy. Aslan almankî nêzana ema bi ïnata xo gureyê xo ana ca. Trênan de, kafeyan de, kuçeyan de taxan de, cayêke ay şina geyrena de

waxtên xo yê veng de gureyê azadîyi ana ca. Aslanî ard ziwan ke dema ke meridim biwazo ziwanê xerîbî nêzano zî şikyeno gureyê xo bîaro ca.

Polêsan vato arê medi

Aslanî ard ziwan ke heta ney gamî çend rayan polêsên Almanyayî ay ra vato destnîşan arê medi. Goreya polêsan lazimo ke destûr bêro girotîş û aslanî wina domna: “Lazimo ke cayên zaf qerebalix de komaleyên ma yên fermî gureyê xo bîaro ca. Lazimo ke bi destûr, bi ilan û reklaman ney karî bikerê. Lazimo ke serkeşeya kampanyayî bikerê.”

Wa cenîy pêşengety bikerê

Aslanî ard vîr ke semedê arêdayışe desnîşan zaf cenîy şikyenê ney gureyî weş bikarê û wina qedîna: “Ney gureyî ra ziwan îcap nêkîno. Lazimo ke jêhatî bibêy û ci ra ney gureyî kena mezgî xo ra nêveja. Ez hinî keni. 2 gedeyîn min zî estêy ïnan zî ewnîyenî. Lazimo ke ce-nîyen kurd yên bîn zî wina bikerê.”

Seba cenîyan projey min nîmcet mendîy

ABDULLAH OCALAN

Seba cenîyan proje min nîme de mendêy. Çimkî dinya de hem hetî comerdan ra û hem zî hetî sistemî ra se kolebê ewnîyeno cenîyan û her daîm cenîy ciwatî de ameyê pelexnayîş. Dema ke ewnîyenê fekî merdiman şîdetâ cenîyan kenê. Halê normalî de kes no fekî qebûl nêkîno.

Çimkî ciwatî de cenîy û comerdîy zey pê nîye. Her daîm comerdîy serdesteya xo cenîyan ser de kerdê û kes no sistemî qebûl nêkîno û do mekero zî.

Mêrdey cenîyan, ze bireserê

keyeyî vînay. Comêrdêne zâlim û zûrker, ciwatî de rûmeta cenîya şikneno û se kole ewnîyeno cenîyan. Dima ra comêrdê zâlim û zûrker cenîyî ciwatî de pelixnayo. Ema zûrkereya pîli sîstema mîtolojî de dînan viraşto. Ema semedê şaran mîtolojîyi raşt zî estîy. Bi Homayî wazenê cenîyan dahana zaf bipelixnê.

Bi nameyê namûsî ra qir kenê

Yew şoreşger gere heme çîy bizano heme çîy mîyanê ciwatî de estîy. Sere de gere merdim heme çîy baş bişinasno. Heme çîy de baş cigerayîş bikero. Pirsgirêka cenîyan koka heme pirsgirêkan a. Nika ciwatî de cenîy zaf nêgenê dîqet. Gere cenîy no nêgirotîş dîqetî qebûl nêkerê.

Dinya de bi nameyê namûsî, cenîyan qirk kenê. Yew roj vanê ke, ma hes kenê roja bînî zî pê kardî ey cenîyî kişenî. Yanê comerdîy hem fizîki û hem zî mezgî cenîyî mahf kerdo.

Kes wayirê cenîyan nîyo

Zaf kesîy xo ra vanê ke, ‘Ma demokratîk ê.’ Ema ma ewnîyenê pratîka êy kesen demokratîkî,

raşteyî de hinî nîyê. Cenîyan kerdê aletê qirêjîya xo. Seba cenîyan min zaf cigerayîş kerd. Ema heme çîyan de cenîy fuguran êy. Comerdîy zî seba cenîyan vanê ke, ma wayirê cenîyan êy. No bê heqî ya. Kes wayirê kesî nîyo. Eger aşî û azadî bîro ney welatî se, pê xebata cenîyan yena. Ema sere de cuyayışê lanetkerdiş kesî ra baş nîna. Ema cenîy sifte seba azadî û aşî xo daya guleyan û bombê bedena xo teqnaya û daya adirirî ver.

Cenîyan zaf xebat kerd

Semedê cenîyan min zaf kerd ema, zaf çîy nîme de mendîy. Dema ke cenîy newe ameyê gerilateyî, zaf kesan çimeke bîn ra ewnîyayê. Çimkî comerdan mîyan de semedê cenîyan zû r û zalimey esta. Ema comerdan zûrker û zâlim nêwazeno cenîy xo avera biberê. Çimkî cenîy nêgenê dîqet. Semedê ey min zî giranî da cenîyan ser. Ma yew kes zî şehîdanê xo vîra nêkenê. Vîrakerdiş mumkûn zî nîyo. Çimkî şehîdenî ma, hetanî peynî têkoşîn kerdê. Her daîm maşehîdanê xo anê xo vîr. Çimkî şehîdanê ma garantîyê cuyayışê baş êy. Ez her tim vani. Yew roj muheqaq mezgî comerdan zûrker û zorba do qedîyo.

Çimkî cenîy mulkê yew kesî an zî çîyeke bîn nîyê. Çimkî cenîy rumeta kesan nêşiknenê. Eger yew kes rûmet şikneno estbo, o zî comerd o.

Cenîy aşî anê

No xebatê min de cenîyan zaf kewti tengasî. Ez zana heta bîyê se perçeyî adirî. Çimkî cenîyan hetanî nika zaf tena mendê û semedê ey zî zaf nêheqî bî cenîyan gera cenîy nîkara pê no nêqîyan qebûl nêkerê. Tekoşîna cenîyan aşî ana. Çimkî mîsyona cenîyan aşî de û azadî de zaf muhîm a. Eger ìna nîyo se, cuyayış herem a û rayîrê ma zaf derg a. Gere ma heme piyâ fatura welatê xo bidê. Mezgî cenîyan heme xebatanî de zaf pîlo. Cenî eşkenê ciwatî bivirazê. Çimkî, cenîy rayîr dana ciwatî. Semedê cenîyan hetanî nefese min bibo ez do xebatê xo bikerî. Çimkî waştişê ma heme, azadî ciwatî û ya cenîyan a û ney zî cenî ana.

AZADIYA WELAT
Zozan Basın - Yayın Adına
İmtiyaz Sahibi
Halime PARLAK
Yazı İşleri Müdürü
Aydem ATAR
Yönetim Yeri:
Diclekent Bulvarı
Termil Apt. Kar3 No:9
Kapınar / DİYARBAKIR
İdare Tel: 0 (412) 251 38 88
Yayın (Wesan)
TEL: 0 (412) 237 48 90-91
Fax: 0 (412) 237 48 89
Baskı (ÇAP):

Şenbol: Gün Matbaacılık, Reklam, Fîlm, Basım, Yayın, Tan. San. Tic. Ltd. Şti.
Telsizler Mevkii Beyşol Mah. Akasya Sok. No: 23/A
Küçükçekmece / İSTANBUL
Tel: 0 (212) 580 63 81
Edene: Arslan Güneydoğu
Gazetecilik, Matbaacılık, Kağıtçılık
Yeni Doğan Mah. 2108 Sok. No:13/A
Yürük / ADANA
Tel: 0 (322) 346 03 71-72
Genel Dağıtım:
Turkuaz Dağıtım Pazarlama

Wendekarî 'exlaqê kamî' bonder benî!

Colemêrgî Liseya Mamosteya Antolyaya Turk Telekomî de yeno ke idia nameyê 'cemaetî' mamosteyan şixulyenî û no semed ra zî wendekaran ra tedayê kenî. Qewimiyati ser de Serekê Egitîm-Sena Colemêrgî İlkay Şîmsek vat ke, heme rîexistina cemaetî bi agahî mudura dibistanan kenî. Wayîfî wendekarî Ali Baycan zî vat ke: "Dibistanan de wendekara cenî û lajêk nêverdenê pîya kaybikerî." Liseya Mamosteya Antolyaya Turk Telekomî Colemêrgî de tay mamosteyan wendekaran bi ciya kerdişî za-yendî de kom kenî û nameyê cemaetî de propagandayan virazeni. Wendekarîn cenî ra vanê wendekara lajêkan ra dûrî bivenderî û wendekaran bi nameyê 'sohbetî' keyeya cemaetî ra dawet kenî.

Newe yew cuyayış

Wekîlî Stenbolê BDPî Sebahat Tuncel vat ke, tenya pirsgirêkan miyanî ra veraznayış, pirsgirêkan çareserî nêkeno. Ganî kurdan newe cuyayış bîro inşakerdişî.

Sazîya Huqûqîya Azadîyan û Huqûqî ra Azadî Stenbolê Salona Orhan Apaydinî de mijara 'Aşî, ser, Demokrasî' de forum organîze kerd. Forumî ra Wekîlî Stenbolê BDPî Sebahat Tuncel û Levent Tuzel û huqûqwanan beşdar bîyî. Forumî de Sebahat Tuncel vat ke, Turgut Ozal pirsgirêk kurdî de gaman cîdî eşt fejet pirsgirêk kurdî çarçiveya demokrasîyî de névaştî çareserî bikerî. Pirsgirêk tenya 30 serra yew mesele nîyo û ïnan ard ziwan: "Tenya pirsgirêkan miyanî ra veraznayış, pirsgirêkan çareserî nêkeno. Ganî kurdan newe cuyayış bîro inşakerdişî." STENBOL - DÎHA

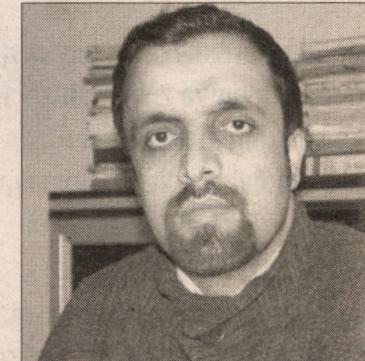
Azadiya Welatî ra 11 serr ceza

Mudirê Karê Nuştuşê Azadiya Welatî İbrahîm Guvençî ra dadgeh bi idia 'propaganda rîexistinî kerdo' 10 serran û 3 aşman cezaya zîndanî û 16 hezar û 500 tl cezaya pereyî da.

Dadgeha Cezaya Giran ya 8'ina Amedî de derheqê Mudirê Karê Nuştuşê Azadiya Welatî İbrahîm Guvençî bi sîcê 'propagandayî' de dewa akerbî. Dadgeh neticeya dewayî kerdo û İbrahîm Guvençî ra 10 serran û 3

aşman cezaya zîndanî û humarîya rojnameyî de 6'ın de zî semedî ke 'propagandaya rîexistinî' ameyokerdişî ra zî cezaya 16 hezar û 500 tl pereyî birnay.

Hetê bînî ra zî, Mudirê Karê nuştuşê Azadiya Welatî Aydin Atarî ra zî, bi idia 'propaganda' kerdo ra Dodgeha Cezaya Giran a 8'ina Amedî de dewa amebi akerdişî û no dewa hele zî domyeno.

Qiweta xorî xo hedef giroto

MEGAM-DER aşkera kerd ke polês endamê û karkerî ïnan ser de politikaya sîxurey şixulnena û wazeni ke, karê sazî ilegal bikerî. Sazîya ïnan qiweta xorî xo ra hedef giroto.

Sazîya Navbenda Cigerayısa Ciwanîya Mezopotamyî (MEGAM-DER) semedî tedayîya polêsî ser bîneya sazî de aşkerîya çapemenî viraşt. Aşkerayî ra zaf ciwan beşdar bîyî. Aşkerayî de

dirûşmeya 'xo ver dayin xover dayin ma qezenc bikerî' eştî. Endamê saziyî Alî Arslan qise kerd û vat ke armancî sazî pirsgirêka ciwanan ra çareserî veynayışo û no sazî qiweta ciwanan ameyo akerdiş û ïnan ard ziwan: "MEGAM-DERî polês endamên ma ser politikaya sîxurî şixulnena. Wazeni xebatî sazî ilegal bikerî û heme fealî-yeta sazî polês taqîp kena."

Aydin zî Reyhanliyî şermezâr kerd

Teqyayısa Reyhanliyî, Aydinî de bi çapemenîya aşkerayî qada Ataturkî de şermezâr kerdî. Şermezârî ra idarekerîya Rîexistina BDPî, Platforma Aydina KESKî, İHD, EMEP, HDKî û koma wendekar beşdar bîyî.

Aşkerayê de Berpirsiyariya Platforma KESK a Aydinî Yusuf Kemal Gunduz vat ke, roja 11 Gulane 2013 de Reyhanliyî de teqyayış asan bi û no teqyayış tarîxa welatî ma ra pela sîya û ïnan ard ziwan: "Teqyayışî de 51 kes merd û 100 kes zî bi

bîndar. No teqyayış sey yew qirkerdişî yo. No teqyayış ma şermezâr kenî û ma nocâra heme malbata merdan ra ser weşî û bîndaran ra zî derman wazeni."

666 cenî bîyo kurbanî şîdetî

Wezaretî Politikaya Civatî û Malbata Tirkîyayî aşkera kerd ke miyanî hîrê seran de Tirkîya de 666 cenî zereya şîdetâ malbatî de cuyaşıxa xo vînî kerd êy. Wezaretî Politikaya Civatî û Malbata Tirkîyayî Fatma Şahîn aşkera kerda ke Tirkîya de miyanî 2009 û 2012 de 666 cenî zereya şîdetâ malbatî de cuyaşıxa xo vînî kerda. Agahîya Wezaretî de mojnayana ke serra 2009 de 171 cenî, 2010 de 177 cenî, 2011 de 163 û 2012 de zî 155 cenî ameya qetilkerdişî. Nêy qetilkerdişan de tenya camîrdîy ca nêgirotê, no qetilkerdişan de cenî zî ca girotê.

Ziwanî de ganî aştî bibo

KESK semedî ravêreyî Bîneya Egitîm Senî de daxûyanîya çapemenî organîze kerd. Daxuyanî de Serekê KESKî Lamî Ozgen vat ke, ganî nameyê ravêreyî bîro ro-nayışî û ziwanî xo de her tim aştî bîyara ca. No ser heme têkoşîna kedkaran têkoşîna xo berz bikerê.

Serekê pêroyina KESKî û saziyekî besteya KESKî semedî pirsgirêk kurd, navbenda çareserî û vînyayısa KESKî ser Navbenda Bîneya Egitîm Senî de daxûyanîya çapemenî organîze kerd. Kombiyayışî ra Serekê KESKî Lamî Ozgen û Endamê KESKî beşdar bîyî. Aşkerayê de Lamî Ozgen qise kerd û vat ke, têkoşîna kurdan ser çekan bêveng mend û ïnan ard ziwan: "Waşîşa kurdan ser yew hewa ganî bêro viraştişî. KESKî do her tim averşîyişa ravêreyî ser bixebyito."

'Gedeyê xo nêşrawê lejkerey'

Şarê kurd wazeno ke mezelên gedeyê xo yên gerîla bivîno. Hetê bînî ra veng danê rayîrberan ke wa banka DNA û komîsyonan ronê. Veng şarî zî day ke wa kes gedeyê xo meeşrawê lejkereyî

NAVENDA XEBERAN - AMED

Mîyanî serra 1998 û 1999 de Qezaya Amedî Pasûrî dewa Koçîka (Kepezkaya) de perodayîş vejîya û komeke gerîla şehîd kewt. No perodayîş de Birayê Yilmaz Yakutî, Nihat Yakut zî şehîd kewt. Yakut no ser vat ke şehîd kewtişa birayê xo, çapemenî ra bander bîyê û cenazeyê birayê min dewa Koçîka de koma mezelî de ca geno.

Qezaya Amedî Pasûrî dewa Koçîka (Kepezkaya) de mîyanî serra 1998 û 1999 de perodayîş vejîya û nêz de 20 gerîlayen PKKî şehîd kewtîy. Artêşa tirk cayê ke gerîlayan şehîd kewtîy qedexê keno û nêvardayo kes şero oca û nêzdî 4 aşman cenazeyê gerîlayan bi halê akerde oca mendo.

No rewşî de-wijan

qebûl nêkenî û vejîyenî hemverê qey-maqemê Pasûrî. Fejet qeymaqem vano ez nêşkena çek bikerî. Dewijîy zî no rewş ser nimite şinê caye cenazeyen gerîlayan û cenazeyen gerîlayan defin kenî. Tersan ra gorêن gerîlayan ser de mezel zî nêvirazeni. Oca de birazaya idarekerê MEYA-DERî Mehmet Denizî zî, Numan oca de perodayîş cuyê xo dest ra daya. Malbata ïnan zî şehîd kewtişa birazayê xo çapemenî ra bander benî.

Sifteyin nêşinê cayê mezelî, peynî zî deyax nêkenê û şinê dewe û şinê mezalan ser. Sifteyin êy mezeliy diyê û şok bîyê. Peynî zî bermayê. Merdîmî xo ra ey şerm kerdo û psîkoloya ïnan xirap bîyo û ïnan ard ziwan: "Senî cenazeyê gerîlayan 4 aşman akerde oca veradanî? Heme cenazeyan verg û mîlçikan teçf kerdiy. AKP û şarê Tirkîya gûya misilmantî ra behs kenî û no senî misilmantî yo. Ma bi nameyê MEYA-DERî no ca ra veng danî, ganî heme nêheqîy ser tedbir bigê. Tirkîya de ganî Bankaya DNAyî û Komîsyona Heqîqatî wa bêro akerdi. Çimkî malbatî yenî gedeyan xo ma ra persenî û mezelên gedeyê xo wazenî. Ma semedî no rewşî, sere dayê İHDî ra. Ravêreyeya ke Serekê Şarê Kurd Abdullah Ocalanî da destpêkedi, ma hetkâriya danê. Şarê kurd çew ra çek

nêwazeno. Çimkî nêy heme heqên ma yê. Rayver Ocalan û PKK heme wezîfa xo ardî ca. Ganî dewlete zî heme wezîfa xo wa bîyaro ca. Ma Rayver Ocalanî ra bawer kenî û ma her tim mil danê ey."

Mîyanî serra 1998 û 1999 de Qezaya Amedî Pasûrî dewa Koçîka (Kepezkaya) de perodayîş de birayê Yilmaz Yakutî, Nihat Yakut zî cuya-yışa xo vinî kerdbi. ïnan zî sey malabata Denizî merdişê birayê xo çapemenî ra bander benî. Sifteyin waştî şêre mezelî birayê xo bîyarê fejet maya ey nêverda yo û vata ke ganî heme mezelî şoresgeran gere ca-yeke de bibêy û wina ard ziwan: "Ma dewe zanî fejet nêzanî mezelî birayê min kam heremî de yo. Cenazeyê birayê min û embazê ey 4 aşmîy akerde mendo. Vîjdanê nêy merdiman çîno? Gedeyê ma verg û mîlçikan ra bîy werd. Qalkerdiş de vanê tirk û kurd birayê yewbinan êy. Ez persena, no senî biraftî yo? Dewijîy deyax nêbîy û gedeyê ma defin kerdê. Ma wazeni ke mezelî birayê min bibo, ma şirê rîyê xo, bisawê axa ey û yew fatîha biwanî. Ez noxa ra heme maya tirkan ra veng danî, gedeyan xo mîeşravê lejkerî."

Sadax

Xoser Welat

xoserwelat@gmail.com

Ravêreyîya newîye

Di Newroza 2013'ine de bi manîfestoja Serekê Şarê Kurdî Birêz Abdullah Ocalanî aseba çareseriya persgiraya kurde, ravêreyîye newîye amî destpêkerdiş.

Serekê Şarê Kurdî bi na manifestoya xo vat ke, ewta ra dim do têkoşîna çareseriya persgiraya kurde, bi ray û raybazê demokratikan bo. Reyna vat têkoşîna bi ray û raybazê demokratikan, têkoşîna çekdarîye zorêrî ya. Seba ke di ravêreyîye de şert û merc û argumanê têkoşîne yewbinîy ra ci-yayê. Ewro êdî cenazey nînê, êdî se-rekwezîr û wezîriy di çapemenîye de heqaret ro şarê kurdî nêkenê. Gege çiyey hînî rind û weşan vanê ke, merdim xo virî ra keno ke di eş û janê şarê kurdî yê bi desan seran de tu sûc û gunayêkê nînân çîn yo.

Dewlete û hukûmat di wareyê bikarardîşê çapemenî û awankerdişê raya giştî ya zerreyîn û teberîne de şarê kurdî xurtêr û bîhêzêrî yo. Di na ravêreyîye de argumanê ma ci yê? Hîrê argumanê şarê kurdî est ê ke, bibî binkeyê çalakîyan. Azadiya Rayîrberê Şarê Kurdî, rewşa girewteyê zîndanan bi taybetî zî girewteyê nê-weşîy û doza mafê ziwanî û perwerdeyîya bi ziwanê daye. Herdi xalêy verêney, seba şarê kurdî nêbê nê yê. Mijarê est bîyiş û çîn bîyiş yê.

Xora ser û sebebê persgiraya kurde çî-nêhesenbniyîş û inkarkerdişê nasname û çandê kurdî nî yo? Eke meftaya çand û nasnameyî zî ziwan o. Her çalakîya ke seba ziwanî bêro darfinayış, di heme waran de şikena bêro bikarardiş û kes nêşikeno bikerî mijara nîqaşî zî. Bê waştîk û bê çalakîyê girseyîyan gelo do dewlete û hukûmat mafê perwerdeyîye bîdê. Di mijara ziwanî de heta ke pergale nêro xetemnayış, ez hîvî nêkena ke, do dewlete game berzo. Finaka naye zî di girev vêşanî yê 67 rocan û helwesta girewteyê doza Qırkerdişê Siyasî de ame vînayîş. Di wareyê ziwanî de, sîyasetmedar û kadroyê ma helwesta xo zelal bikerê. Gere saziyê ma nêbê cayê müsayîş bi tirkî. Gere kadroyê ma hînî bişikê "bi ziwanê xo zî xo ifade bikerê". Heta nika na rewşê heta radeyêke ameyê qebûlkerdiş. Labelê ewta ra dim, tu mane û sedem, na rewşê mafdar nêkenê.

Nazim Hîkmet şâireke nûjen o.
Ney semedî ra zî dinyayî de yeno
şinasnayış û eserên ey zaf
ziwanan de yeno wendîş. Tirkîya
semedê fikrê ey ceza da ey ema
na gam zî warêteya ey keno

Arêkodox: Mamoste Silêman

Tarîxa Tirkîyayî de zafêreya huner-
mend û kesên warê fikir û zikiriyê
dewlete sifte qebûl nêkeno û cuyayışê
înan zafêrey surgunan de ravêreno û
heta ze Nazim Hîkmetî welatê xerîb
de cuyê xo vinî kerdê. Nînan ra ze
numûne endamên Bedirxanîyan,
Yilmaz Guney, Ahmet Kaya û zaf
hunermend û kesên namdar ke nagam
teberî de mecbûrî cuyenê.

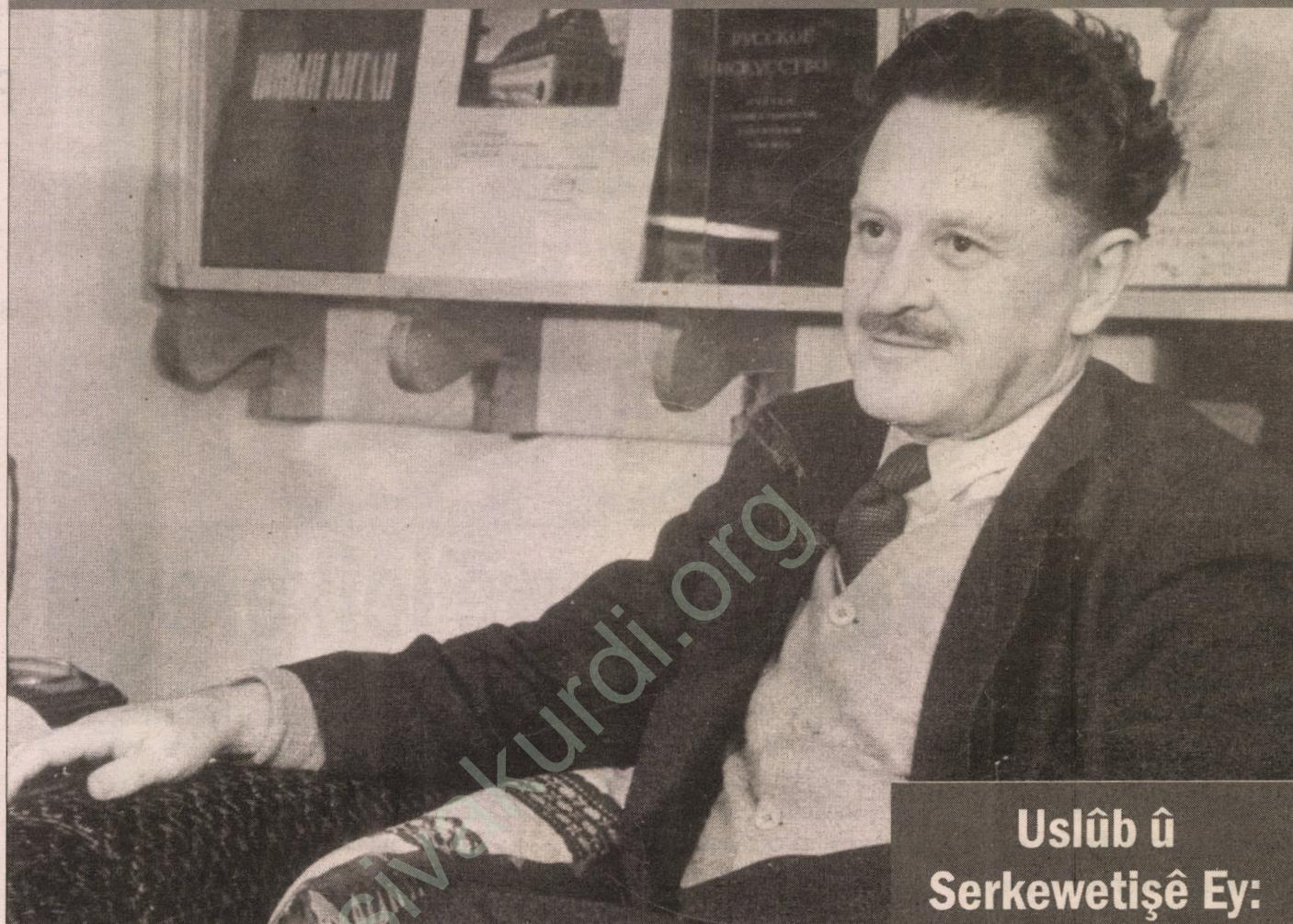
Tirkîya Nazim Hîkmetî welatijey
ra vetbi. Keseke bêwelat ïlan kerdî.
Ema serrîn peynî de zî warêteya ey
kenêy. No şerm û eyba rayîrber û
gurekarên dewleta Tirkîyayî yo.

Edebîyatê Tirkîya de, name û esera-
nê Nazim Hîkmetî ra vêşîr, nasnameyê
ey yo sîyasî û ciwîyayışê ey sero zaf
qalî benî. La nasnameyê ey yo sîyasî
het de, bêguman yew şâîrêko namdar o.
Seba averşîyayışê edebîyat û şîrrî, yew
kedêka zaf erjaya daya. Şîrranê xo de
yew uslûbo zaf cîya xebitnawo. Nazim
Hîkmetî, ziwanêko zelal û sade û şîte
xebitnawo. Ziwanê ey ra heme kes fam
keno. Tewr fikran û hîsiyetanê têmîyan-
kewteyan, bi imgeyanê razber (soyutan)
zaf asan dano famkerdene. Bi nê ziwan-
ê xo, merdimî perwerde keno û asoyê
mezgê merdiman hera keno. Dinyaya
zerrî merdiman dahana dewlemend
keno. Nazim Hîkmet, yew şâîrê şarî yo
û ziwanê şarî xebitneno. Nazim
Hîkmet, xo sosyalîst û komînist name
kerdnî. Na mûxalifeya ey ra emrê
Nazim Hîkmetî hepisxaneyan, surgunan
û mucadeleyê reyde vêrto. Heyatê xo
yo kîlm de, hem hepisxane de, hem zî
teber de, zaf eserî erjayeyî nuşti.
Hûmara şîrranê eyê ke neşr bîyî 195 î.
Keyê ey zaf dewlemend bi, la esla tem-
beley nêkerda, tenezulê keda yewerî
nêkerda. Wexto ke hepisxane de nêweş
beno zî, sazkerdişê yew atolyeya resa-
yişî (dokûma) de rîyberek keno. Heme
wext xebitîyayî, der û dorî xo, teşwîqê
xebata kolektîfe kerdî. Hem çiyê xo yê
madî, hem zî yê manewî, dostan û
imbazanê xo rê bare kerdî.

Cuyê (Heyatê) Nazim Hîkmetî

Şâîro Namdar Nazim Hîkmet 20
Teşrîne 1901 Selanîk de ameyo dinya.
Keyê ey, 15 Çele 1902 de nuffüs de
qeydê Nazim Hîkmetî virazeno û bîya-
yişê ey 1902 nuseno. Şîrrê ey yo tewr

Nazim Hîkmet

veren, Feryad-i Vatanî (Hawara Welatî)
yo. No şîrrê xo 1913 de nuştu û Nazim
zaf ehemîyet dano nê şîrrî.

Eynê serre de Galatasaray Sûltanîsi
de dest bi dibistanê mîyanêni keno.
1917 de Mektebê Heybelîada ya
Behriye (Heybelîada Bahrîye Mektîbî)
de qeydê xo virazeno. Seba ke beştarê
Herbê Azadiye (Kûrtulûş Savaşı) bibo
yeno Anatolî (Anadolû), labelê semedo
ke nêweş kuweno, mecbur maneno û
bek Bahrîye ra verradano. Yew dem
dima, seba mamostetîya dibistanî, tayî-
nê Bolûyî beno. Dima zî Nazim
Hîkmet, şono Moskova û dest bi per-
wedeyîya Zanîstîya Sîyasî û Îktîsadiyî
(Siyasal ve Îktîsadi Bîlîmler) keno...
1921 de bi hewayêko pratîk, beştarê
xebata şoreşgerez û sîyasî beno.

Nazim Hîkmet, semedo ke daymi-
şê hesreta welatê nêbeno ageyreno
welat û Kovara Aydinlikî de dest bi
nuştişê kerd, labelê seba nê nuştişanê
ey 15 serî cezayê hepisî yeno waştî.
No semed ra şono Yewitîya
Sovyetan. 1928 de ef ra iştîfade kerd
ageyra welat û covara Resîmlî Ay de,
dest bi nuştişî kerd. Labelê ewta de zî
gureyê ey rayîr ra néşono û 1938 de
rayna cezayê hepisî (zîndanî) gêno.

12 serî cezayê hepisî ra pey, tersê
kişîş û girewtîşê leşkerîye ra newe ra

wazeno ke vejîyo teberê welatî. 1950
de Nazim Hîkmet rayna qerarê şeyîşê
Yewitîya Sovyetan gêno 25 Temmuze
1951 de hemwelatiya Tirkîya ra fiynî-
yêno. Na ser o şono Polonya welatê
bawûkalê xo yê pilî Mûstafa
Celaleddin Paşayî û peynameyê
Borzeckî gêno. Nazim Hîkmetî, emrê
xo surgunan de hepisxaneyan de zeh-
metey reyde viyarnayo. 3 Hezîrane
1963 de qrîzê (qeyranê) qelbî viyarna
û wefat kerd. Moskova de defn bîyo.
5 Çele 2009 de bi qerarê Heyetê
Wezîranê Tirkîya hemwelatiya ey ya
ke Nazim Hîkmetî ra girîyaybî newe
ra teslimî ey kerde.

Tayê Eserê Nazim Hîkmetî

Welatî ra Manzaraya Merdiman,
Merdimo Vîrkerde, Tahîr û Zuhre,
Hewro Aşiq, Ferhad û Şîrîn, Destanê
Şêx Bedrettinî, Xayînê Welatî,
Tasasere, Lingaşeyî, Gedeya
Keyneke, Wa Hewrî Merdiman
Nêkişî, Ma Cîhanî Bidî Gedan, Hêvî,
Eyro Yewseme yo, Ez Yew Dara
Gozêr a, Sey Keremî, Ez Wazena ke
To ra Ver Bimira, Dara Qayina
Vevrine, Ciwîyayîşî Ser o.

Eserê ey yo Ferhad û Şîrîn se
eserê kayî, dikan (sahne) ser o yeno
kaykerdiş.

Uslûb û Serkewetişê Ey:

Nazim Hîkmetî, şîrranê xo yê verî-
nan de, bi peymeyê hecayan
dest pêkerdo, labelê nuştu û
eserê xo, hecetianî bînan ra bi
şeklêko zaf cîya nuştu. Wexto ke
şîrran ser o xo aver beno, seba
şîrrî; rayîran û hîsiyatânê cîya-
yan geyreno. Wexto ke Yewitîya
Sovyetan de ciwîyayî, serranê
verînan de, şîrrê ke nuştu, şîrran-
ê şâîranê bînan ra zaf cîya bîyî
û zaf dîqet (bale) antî. Xo her
dem de, aver berdnî. Nazim
Hîkmetî, verra şî fek peymeyê
hecîyî ra verrada, eserê xo bi
peymeyê serbestî peşkeş kerdî.
Şîrranê ey de, veynayîşê tesîre
şâîranê Sovyetî mumkun o.
Yew sey Volkan Konak, Fûat
Saka, Zulfu Lîvanelîyî, epey
namdar şîrranê ey ra besteyî
viraşti û peşkeşî goştarîtoxanê
xo kerdî. Tena hunermandanê
tirkan nê, bestekaranê
Yunanîstanî ra, bestekaro nam-
dar Manosî zî, şîrranê Nazim
Hîkmetî ra besteyî viraşti

Fîlmî ke nameyê ey virazîyayî:

Dewo Çim Keve, Nazimê
Galînayo ke Fam Nêbîyo, Seyahatê
Nazîmê yê Kubayî...

Bercesteyo xeyalê

Ez do hetanê cifê xo yê peyniyê ke deyaxê persanê to bika... To persê min xo rê kerdî sey bezreyanê kengerî, to yê yew bi yew cawitê... ez xo pîze de sey adirê kuçlanê zimistanê xedârî veşena...

EVDILA QASAN

Ez hinî deyax nêkene..

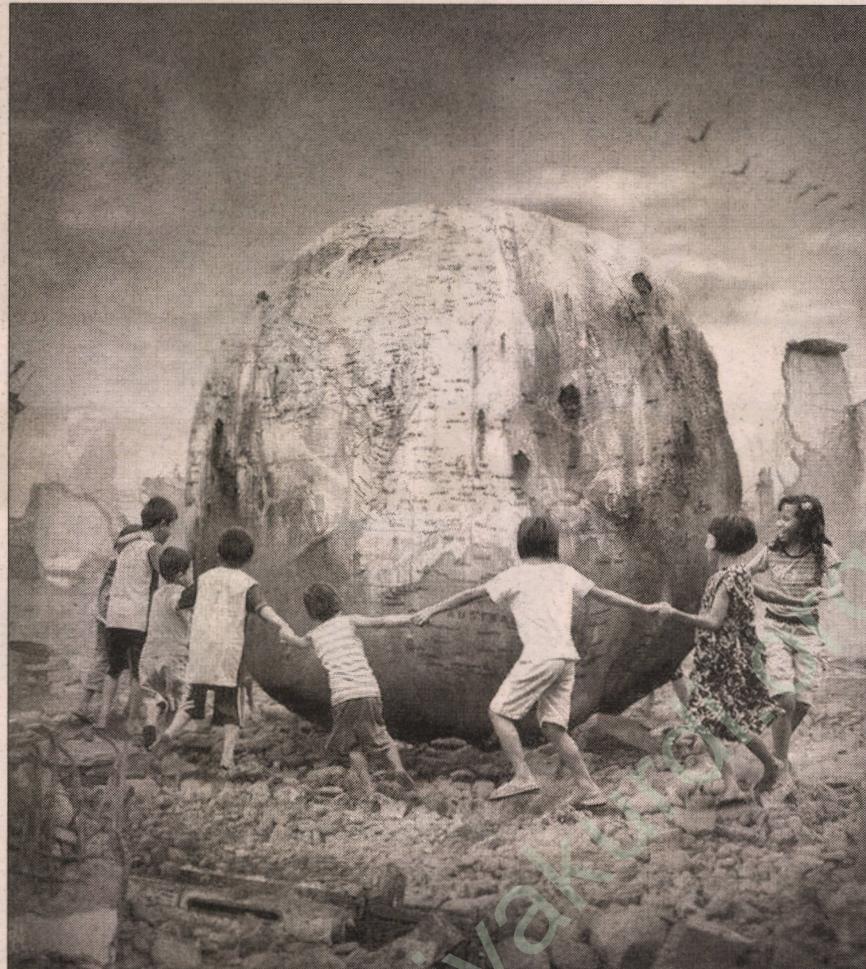
Nê çekûyê to yê peyên bîy. To çakêto xo yê kohoyîn girewtbi. To berê ma yê ke ma ey çend aşman hoverî de kuçaya eşefçîyan dabi vi-raştiş bi xişm xo dima pêt padabi, seke gule biteqo. E, gule ay hême teqabi. To zerra min lete – lete kerdibî, vistibî verê kutikan.

Ma qey mîrdim xatir enewa wazeno? Qey xatirê di wesaran, yew amnanî, yew payîzî û ey yew zimistanê xedârî no tewr o? Qey xatirê heskerdişî, yew başına serî de rakewtişî enewa yo.

Beno ke to xo rê yew rayîr neqirnayo, to di min hetî de hamêne cuye nêdî, ti şiyî. Beno heme cuya to ya heta enkayîn û ez zî tede pêro semedê şiyîşê to bî. Beno ke heme biyerî kolanê (polanê) semedan serî de darfisteye benê. Qey hinî tewreyê to yê deyaxî de ca nêmendibi? Qey vaya rocanê ma yê têreydeyî hende bî?

Biraştî, ez hinî persan têna xo ra persena. Çike, bi ney awayî reyde barê çekûyanê ke di miyanê çala hişê min vizeviz kenê, sivik kena. Ay roce yeno to vîr; gama ke ma parqa tewr xişn ney şaristanî têpolande ronişteye bîy. Yew gede û maya xo zî hemverê ma rê viyartînî. Ma goşê xo bêhay dabî qalkerdişê ïnan. Gedeyî kirdkî persayinî, maya ey persê ey yew bi yew verpersnayinî.

Ma zaf kîfweş bîbî. Hem seba ziwanê qalkerdişê ïnan, hem zî seba sebirkerdişê maya ey. Ay wext ez cade to ra persaya. Gelo ti zî hende deyaxê persanê min bikî? Ti tikî fikiryabî û dima ra verperse daybî, çike ti payîbê ena perse nêbî. To sereyê xo têşanabi û vatibi; "Ez do hetanê cifê xo yê peyniyê ke deyaxê persanê to bika." Dima ra, to vatişê qelewên kerdibi û to vatibi: "Eke zaf zorê min şî, ez do to rê yew vilika deyaxe rona di miyanê zerra xo de. Ma ke têreyde

awe bidê."

Ez hertim payibê ena vilike menda. Rihê to de derfetê vildayışê vilike nêviraza. La herûnda vilike de çekû û ristayê to biyê sey kengerê aşma hezîrane. To persê min xo rê kerdî sey bezreyanê kengerî, to yê yew bi yew cawitê, kerdî sey vince / qanik. To çend cawitînî herûnda ïnan lewanê to de hertim asaye mendinî, çala hişê min de zî to markerdeye.

Werekna to min zî xo reyde biberdinî. Wa merdişê ma têverikî de bibînî. Sey yewbînan verîkkerdişê ma yê sıfeyê. Ez ristaya to ya ay rocen qet xo vîrnîkena to vatibi: "Gama ez boyo to û yê wisarî têreyde ancena bişikanê xo, seke ez newê ra daya xo ra bîba."

To ay rocî nameyê min ê heştê serran Eyse bedilnabi, to nameyêkî wesarê min ra nabi, to ey kerdibi Vildane. Ey to xora Varan bi. Lazimiyîya yê vûriyayîş çînbî. To behskerdişê meseleya dayişê ey reyde min qanîh kerdibi. To vatibi: "A serre wesar varan nêvarabi. Lawa û duayê mela û şexan havilê asmên nêkerdi. Bi vatişo bîn asmên nêqelişabi. Dewijan eyame bi wişkeserre name kerdibî. Yew

roje, heta ereyî ra dim qetra varanî dest bide kerdibî. Dewicî zaf kîfweş bîbî. Ay şan ïnan rê seke roşanê ïnan bo. Varanî ay şandî min zî bi xo reyde erdbi. Keyeyê ma ay şandî di rayan kîfweşî bîbî. Hetanê enka zî yeno vatis, eno hereme vîst serrî yo ke varitê enasaran hema zî nêdiyo."

Ez sey mawerde bî, di çimanê to verî de. To bê min deyax nêkerdi. Ma verî xo hetî de mareyê şoreşî birnabi. Tira dim seba pis-tepista komelî, keyeyê to hamebi min to rê waştibî. To vatbi eyro ra dim ez hem seba zerra xo, hem zî, seba fîkr û dewaya xo ciwyiena. Min to ra vatibi, kesékî sey to nêşeno wîrdina têreyde bîşero la ti hêrs bîbî û to vatibi; 'qey ez hende bêhêz a.' To min zî dabi bawerkerdiş û ma zewicyaybî.

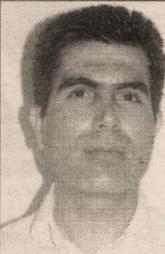
La hema verê wesarê ma yê diyin de, to tehamîlê nûzayışê pisînganê şaristanê xo nêkerd, to yê xo dima de ca verday.

To deyax nêkerd. Çimkî xo bawerkerdişî zî permilêney sey wesaran. Û ez sey pisîngan nêñûzena, ez xo pîze de sey adirê kuçlanê zimistanê xedârî veşena. Rihê min sey rewstanê daranî sincêran se-ciryayo... *Dewam keno.*

Têgeyrayîş

Zerweş Esnaw

Zerwesnaw@gmail.com

Şaristanî û Dewî

Ma qapitalist yew dînyaye de ciwyenî û heme çiy kar û sermaye ser ro têgêreno. Kure de kar û naf est o weyra de talan û çinbîyayîş û qedîyayîş est o. Ne mîrdimeyî, ne qedr û qiymet û ne zî şinasîyayîş û hurmet est o.

Hele şaristanî tam bîyî cayê talanî. Şaristanan de dormareyê kê de ne parkî, ne cayê şînayî û ne zî cayo ke bîbo kê boyâ xo ver ra dî. Heme cayî çend panot karkerdişî ra bîyî bîneyê berzî. Banê berzî û banê nimzî dekewtê têmîyan. Kê kure ra ewniyînî çimê kê bîneyan ra gineno. Cayî nîmendê ke betorne name nêbîyî. Şaristanan de ciwyayîş gelek zehmet bîyo. Awankerdişê şaristanan gere goreyê ciwyayîşê insanan bîbi. Çimkî mîrdiman ra qiymetin çiy çin o. Mîrdim heme çiyî ra layiq o. La bê biewne ke heme çiy nafan ser ro çewt şono. Şaristanî zaf têgeraye yî û şaristanê ma hawayê verêni niyî. Zaf bîyî pil. Dewê ma veng bîyî û dewijî ameyê şaristanan. Şaristanan de cayê xo de vindertiş çin o. Muheqeq yew kar û barî de debara kê bîbo û şaristanan de pîzeveşayîş çin o. Kê yew, di rojî nêxebeitî kê veysan û teyşan manenî. Ganî tim o kinar, no kinar bivazdî. Stres û betiliyayîş abasa yo. Welhasil ciwyayîşê şaristanan zaf çetîn o. Werekna şaristanî zî sey dewanê ma pank û delal bibayinî. Werekna şaristanê ma semedê nafan ser ro nêheremiyayînî sey dewanê ma, xozayî bimanayînî. Dewe de sereyê kê asan o, barê kê sivik(şenik) o. Dewe de henzar gureyî çin i, tena di, hîrê gureyan ser ro xejîliyayîş est o. Hewa û boyâ dewe, werdiş û şimitişê dewe kê rê bes o. Stres çin o. O het, no het vazdayîş çin o. Gureyê xo bikkere, şande şo keyeyê xo, xo derg bikkere, ne teq ne req. Sereyê xo başna ser rone hewnî ra şo.

Dewê ma de hawayê verêni ciwyayîş zehmet niyî. Verê dewan de ne elektrîk, ne telefon û ne zî rayîr est bi. Nika dewî goreyê hacetê teknolojîyî sey şaristanan bîyî. No semedî ra eke kê qelabalixê şaristanan nêwazî dewî paweyê ma yî. Biyerê cayê xozayî de biciwyî.

Sêwas sevaza şarî yo

Tarîxî şaristanêke malovaney zaf kerdo ra yo. Bi Kutukê Kangal dinyayî de namdar o. Masêyên ke sedefî weş kenêy zî serrêne peynî de namdar bîyo. Şar debara xo citkarey û sewalan keno. Zimistan zaf derg amnan zaf kilm o

Arêkerdox: DEYLEM ZANA

Sinorê şaristanê Sêwasî rojheletî de bi Erzîngan, rojheletî de Giresun, vakur de Ordu, vakurê rojawanî de Toqat, rojawanî de Yozgat, başurê rojawanî de Kayserî, başûrî de Gurgum, başûrê rojawanî de zî bi Meletî ameyo sînorkerdiş.

Yew qismê Sêwasî sînore herêma Karadeniz, jû qisme ci zî miyane herêma Anatoliya Miyanin de ya.

Şeşdes hebîy qezayêن Sêwasî est êy: Kamîlava, Koçgîrî, Dîvrîxî, Gurun, Yildizelî, Şarkışla, Gemerek, Kangal, Hafik, Kamîlava, Sûşehrî, Koyûlhîsar, Doganşar, Gulova, Altınyayla û Ulaş êy.

Tarîxî de rayîra Bîrîsim (İpek Yolu) û Qiralî, Sêwas ra viyariyayê. Di çemiyê en pîl; Çemosûre û Çemohêşîn, miyane sînorê Sêwasî de akewyenê.

Sêwas zaf berz a. Berziya hereme 800 m yî ra dest pê kena. Heta 3 hezar mîtroyî zî berz bena. Zimistanî zaf serd û hamnanî zî honik vêreno. Zimistanî lez yeno ema zaf erey şino. Sêwasî de vewre zaf kewena. Beynatê şewe û roj de farqê germî zed o. Sêwas hete birran ra zaf faqîr a. Rîpêşî nebatî Sêwasî qîrî yê. Citkarey, sewalweyekediş debara welatijan eşkara keno. Zafereya şarî bi xozayî ra rûbirû yê. Ney semedî ra zafereya şarî xozayî zaf hes kenêy.

Tarîxa Sêwasî

Sêwas cayêko cuyayışa verên a. Labelê ci wêxt û perre kamî ra saz biya serê ey melumatî qet çin êy. Cigeyrayışe kendişê arkeolojike danê mojnayış ke caronîşte jûyînî heta Çaxa Neolîtikî derg bena

Tarîxa Sêwasî bi Hîtitan dest pê kena. Sêwas zî ze zaf şaristanê Kurdistanî, malovaneya began, împarato-

ran û dewletan kerda. Sêwas bi dore kewta binê pawitişê Asuran, Medan, Persan, Qiralê Makedonyayê İskender o pîlî û Romayî.

Wextê Osmanliyan de Sêwas bina merkezê şaristane û Amasya, Çorum, Toqat, Meletî û Keyserî girêdayenê Sêwasî. Hereme Sêwasî ra zaf zaney vejîyayê. Nînan ra nameyê tayînan: Pîr Sultan Evdal, Aşik Weysel, Kadi Burhanettîn êy.

Debara inan citkarey û sewal êy

Ekonomîye hereme karê ramitîşî ser de yo. Xile, şilêle, cew, kartole û silqe hereme de tewr zaf yenê ramitîş. Weyekerdîşê dewariy û hindorî zî yeno kerdiş. Zafereya şarî xozayî ra bi hawayê tekildar a. Hetê bîni ra zî debara Sêwasî de bezîganey zî esto.

Ema ze dema xo ya

kan ke rewîy bi kerwanan rayîra Bîrîsim (İpek Yolu) û Qiralî ra ravêray nîyo. Sêwasî de santralê termîk û santralê hîro-elektrîkî est êy. Lînyît û asin hereme de yenê vetiş. No zî teybeteyleke bîn dana debara welatijan. Sektorê lokomotîfi zî zaf muhîm o. Viraştişê trenî zî tîya de esto. No zî bezîganey zereyê Tirkîyayî û teberî de cayê muhîm geno.

Cayêن Tûristîkî

Sêwas ze ke ma çor de vat, tarîxa xo de malovaney zaf kesan kerda. No zî teybeteyleye ey gird kerda. Kam kî ameyo malovaney kerdo goreya xo zî berhemekê verdayê. Nînan ra yê ke heta ney gamî payan ser de vindertê; Mîzgefta Girde, Şîfahanaya Keykavus, Medreseya Burucîye, Medreseya Asmân, Medreseya Di Mînareyîn û germawê aye zaf yenê ziyaretkerdiş. Şar bi her hawayî müsayî tûrîstan. Çimkî zaf cayên şaristanî û cayên ke bi xozaya xo çiman pir keno û demêñ weş dana cuyayış estêy.

Hetê germawan gala mase-

yan ya ke şifa dano nîweşeya sedefî zî esto. Kesêne ke yenê şifa sedefî geyrenê 21 rojan ney golî de manenê û weş benêy. Şarî mîyan de kaykerdişen geleri zî estêy. Nînan ra: Govenda Sewasî, bîlezîka weş, madimaq, kayê dikî û lazderî yê. Semedê ke tarîxî de zaf şarî tiyara ravêrayê û şîyê ra bandora xo him dayê Sêwasî û him zî medeniyeta Sêwasî zî girotê û berdê cayên xo û vila kerdêy. Zafereya bawereya olî tîya de elewîtey o. Şar zaf asîmîle bîyo ra kesêne ke ziwanê makî kirmancî yanê zazakî qise kenêy zaf tayn êy.

Kutukê Kangal vergan xeniqneno

Sêwas de semedê ke koyî zaf êy, aja-lê dirinde yê ze vergan zî koyan de zaf êy. Dijî ney zî şîwaney û dewijîy semedê ke xo û sewalê xo bipawê ra Kutikê Kangalî ya namdar tîyra vejyayo. Sêwas de no tewr kutuk weykerdiş nameyê xo dayo dinyayî. Teybeteyâ ney Kangalî, vergî cira tersenê yo. Boya vergan zaf dûrî ra oncenêy û bi ney hawayî kerîyê meyan û naxîrîn dewijan Kutikê Kangal paweno. Kangal bi teybeteyleye xo zaf nêz-dîyê kerîyî nêbeno. Dûrî ra şino û nobedareya dormeyê xo hîra keno. Hetê bîni ra zî kutukeke himakî êrişê merdiman nêkeno yo. Lepalê lingê Kangalî zaf gird o, bi ney hawayî zî dema ke bi vergan ra lej keno bi rehetî denga ey xirabe nêbeno û çicayê vergî tepêşo qiweta xo lepanê xo ra geno û xeniqneno û neverdano ke zîr bêro şîwanan, sewalan û dewijan. Dewijîy û kesêne ke sewal weye kenêy ney kutukî ra zaf hes kenêy.

Çimeyê nameyê Sêwasî ser o tewr tewr diwyîşî estê. Nameyê Sêwasî "Sê pas" ra yena. Wextanê awanbîyîşê şaristanî de, merkezê şaristanê ewroyen de binê çinaneranê pîlan de hîrê hebe çimeyê awe estbiyê. Nê çimeyan ra jûyin "Homay ra şûkri". diyîn, "Dadî û babî ra hur-

meti". Hîrêyin zî "Qijan ra heskerdişî" temsîl kerdinê. Merdimêko nê heremî de ciwyiyê wextêko nêy taybetmendiyê xo nêpawenê û vindî kenê nê hîrê çimey zî ziwa benê. Nameyê şaristan zî mana "hîrê çime" ra, "Se pas" ra, ameya û badê zî bîya Sêwas.